

מדינה, חברה, פסיכואנליזה

אספה כללית של ה-14 ביולי 1994

מאת: אריק לוראן

תרגום: אילנה רבין

הכותרת של הדו"ח שלנו בהנגדה שהיא עושה בין מדינה לבין חברה אזרחית, משקפת את רצוננו להציג חיתוך זה בשיקולים לגבי המקום של הפסיכואנליזה בתרבות. ניגוד זה שנבנה על ידי היגל ונתמך במדעי ההיסטוריה בני זמננו על ידי סידרת אסכולות חשיבה מפורסמות, זה הדבר שלפי תכנית הניתוח רוצים לחתוך באופן פחות או יותר ענייני. בעבור המטרה שלנו, שהיא להתקרב למיקום של הלא-מודע ושל הדחף בנאומים המתרחשים בזמננו, עלינו להראות במה היא (הפסיכואנליזה) מתאימה. צריך גם לסלוח לנו על ההיקף של הכותרת של תוכנית המחקר, שהיא רחבה מדי מכדי להיות מוכלת בדו"ח שנערך לאסיפה זאת. אבל, ללא ספק אין כתובת עדיפה על זו שלכם, אתם, שבאסיפה הראשונה של החברה העולמית של פסיכואנליזה, מעידים בעצם נוכחותכם לגבי ההכרה המחודשת שמקיימת את הפסיכואנליזה בעולם הנוכחי ובזה המכונן....

ההבחנה בין מדינה לבין חברה אזרחית היא במיוחד שימושית בתקופתנו, המאופיינת בתנועה כפולה: מצד אחד השווקים נעשים יותר ויותר משותפים עד נקודה שהם גלובליים; מצד שני, מדינות, שנלחמות באמצעות חוקים, התערבויות ממשלתיות, פעולות של משטרה ואפילו מלחמות כדי להשיג מחדש את הלגיטימיות שלהם מבלי להיטמע בניהול של הדברים. תבנית מורכבת זאת מגדירה מצב של התרבות שאף פעם לא הופיע באופן כל כך גלובלי. התרבות דומה לתסיסה שהייתה בזמנים שהכל נמדד על בסיס זהב, כשהחלומות על סוף ההיסטוריה ולא חשוב איזה איים בלתי ספיגים שהם מלחמות אזרחים המתקיימות או מאיימות-בפתח, בכל מקום, מהעולם החדש (אמריקה) ועד העולם הישן (אירופה). מה שאנו מכנים היום תרבות, נרדף על ידי קריאה לסדר עולמי שאמור לתקן את ההפצה של הסובייקט של המדע במרחב הנשלט על ידי השוק, ולומר כיצד מסמני האדון הישנים אמורים למצוא שם את מקומם. בקריאות אלה לסדר, שהן רבות צורה, אנו צריכים לבדל את סוף שנות השמונים ואת שנות התשעים כאלה שבהם "בריאות הציבור", כמו ה"אושר" במאה השמונה עשרה, הפכו לבעיה מוסרית ופוליטית חריפה. המקום של הפסיכואנליזה, שנתפס מהיבט טיפולי, נחקר אם כך, בצורה חדשה, מעבר לצורות הקודמות של חדירתה לתרבות. זה אם כך משם שאנחנו נתחיל את הבדיקה שלנו. אנחנו נראה אחר כך שזה הגוף ואביזריו שבכל מקום מוביל את הפסיכואנליטיקאי להביע דעה בכל מיני וויכוחים שחוצים את החברה האזרחית. אנחנו שואלים את עצמנו, בקיצור, האם צורת ההוכחה של הפסיכואנליזה היא בפסגת המועקה של זמננו.

1. מצב היחסים החדש של הפסיכואנליזה והמדינה: היחס עם בריאות הציבור.

1.1 מדינת הפנקסנות

זאת הזכות שלה בפרספקטיבה של הליברליזם הקלאסי. מנהל חשבונות (פנקסן) גדול ולא פקיד של העולמי. זה העובד האמיתי, שלא פחות מהשוק, לא צריך אף פעם לישון. הוא רק היד הנראית שמכפילה את היד הבלתי-נראית של השוק, מבלי להפריע לה לתפקד. הוא סופר והדבר ברור, היא מתרחבת בכל מקום: בריאות הציבור היא הנמזיס של כל המדינות המודרניות שוחרות השלום. מאז 56 המיליארדים של גירעון הביטוח הלאומי של ארצנו עד הצרות של תוכנית הבריאות של ממשל קלינטון, תוך מעבר לרפורמות הבלתי-אפשריות של מערכת הבריאות שבאנגליה, בארגנטינה, באיטליה או בספרד. מעבר לבחירה הפוליטית הטוענת לפחות או יותר שוויון בנגישות הטיפול לכולם, הפקודה היא זהה בכל מקום: להפחית את ההוצאות ולפיכך לקבוע מכסות לכלכלה של הבריאות.

לכשעצמה, הבעיה אינה חדשה, היא פשוט יותר חריפה. ההיסטוריה של הכלכלה הרפואית, חושפת את האופן שהרפואה נוהגת לאמץ לעצמה צורות עכשוויות לארגון העבודה וכן את אופן התפתחותן. אם נחשוב על הרגעים הגדולים של ארגון הייצור, מה"טיילורזם" ועד "רה-אנג'ינירינג" תוך מעבר להגדרה של נורמות מיקצועיות, חוגי איכות, ניהול בהתרחבות מתוחה, הקיצוץ ביחידות מסורבלות מדי, שינוי-מקום המתאפשר על ידי טכניקות תקשורת, הרטוריקה של מצוינות ואפס-טעויות, ניתן לעקוב אחר התרגום שלהם למונחים של הארגון הרפואי. זה כמובן בכירורגיה, הנערכת בקלות הרבה ביותר לתיעוש, ששם מתרחשת בדרך כלל החדשנות. נזכיר שהכנסת תקנים לפרקטיקה הרפואית נעשתה על ידי וועדת התקינה של הקולג' האמריקאי של מנתחים, היכן שישבו האחים המפורסמים (Charles) Mayo ו- Williams) הם קבעו ב-1913 נורמות לגבי דרישות מציד ולגבי הכשרת הצוות המקצועי – בהם היו צריכים לעמוד כל המוסדות שרצו להיכלל בקולג'. כפי שמציין סופר אחד: ההסמכה נולדה. זאת היתה התקופה של ה"טיילורזם" (1). לאחר מכן, ניתן לעקוב אחר האופן שבו סיגלה המדינה את ההגדרות של תקנים מקצועיים אלה כמכשירים לניהול בריאות הציבור שתתקיים באירופה ובאמריקה. לגבי אירופה, התרומה החוקית המרכזית התרחשה כשנוצרו מערכות הגנה חברתיות לאחר מלחמת העולם השנייה, וכן במאמצים לחקיקה, שבארצות הברית התחילו לא בממשל קלינטון אלא בממשלים הדמוקרטים הקודמים. התאריך הראשון הוא ב-1965, בהעברת החוקים לביטוח רפואי Medicare (המכסה את האוכלוסייה המבוגרת) ו-Medicaid (המכסה אנשים מתחת לקו העוני). "מבחינת החוק, החזרת הכסף לבתי החולים על ידי התוכניות של Medicare ו-Medicaid נעשתה כפופה לסדרה של תנאים שהוכתבו על ידי הממשל הפדרלי וגם על ידי מחלקות הבריאות של המדינות... זה היה הסוף של חותם השליטה הבלעדי של המקצוע על התנאים לביטוי. (2). באירופה זו הייתה הולנד שהתחילה בסוף שנות ה-70 להוסיף למאמצי ההטמעה של מערכות הבריאות גם את המודלים האמריקאיים לבדיקת איכות הטיפולים. " ב-1977 הממשלה ביצעה את הערכת הטיפולים ההכרחיים להסמכה ולארגון מדיני, ה-CBO, מוסד להערכה של טיפולי האשפוז נוצר ב-1979, מומן על ידי חלק מהמחיר של יום אשפוז. כיום ה-CBO הוא המודל האירופאי של כל הארגונים שמטרתם לעודד את פיתוח ההערכה הרפואית בבתי החולים" (3).

צריך להבחין שבין המכשירים העכשוויים לניהול כלכלת רפואה נמצאות תכניות לגמרי נפרדות. "חשוב מאד להבחין היטב בין – המחקר הקליני והערכת איכות הטיפול – הערכת סוג הכלכלה והערכת הפרקטיקות – עיצוב נורמות "בסיס" הכרחיות ומוגדרות על ידי המדינה כך שהגופים המשלמים וגם שהמיקום של "דרישת האיכות" שהוא המגוונת תהיה ממקור מקצועי. הכלים החדשים לקביעת דרך-הישר ברפואה, כמו ועידות-הסכמה(קונסנזוס) ניתנות לשימוש בכל מיני תחומים.

יישום נורמות רפואיות בפסיכיאטריה, ובניהול בריאות הנפש הציבורית שהיא מבצעת הוא מובן מאליו בפרספקטיבה של הספיגה-מחדש של הפסיכיאטריה ברפואה הכללית. אולם הפסיכיאטריה מתנגדת ולו רק בשל האשפוזים הארוכים והעלות הגבוהה של כוח-האדם שהיא דורשת. מדדי שיפור הפרודוקטיביות שהם כל כך יעילים בכירורגיה מתקשים להיות מתורגמים להנחיות ברורות בשדה זה. הממשל האמריקאי ויתר שם, על טכניקת הקבוצות ההומוגניות של חולים (GHM). אולם, שיטה אחרת מצטיירת "הקמה של סוג של ריכוז אמצעים שיכסה את ההוצאות בפסיכיאטריה, ולא משנה מה ההיקף או הסוג. בסוג של תקציב גלובלי, כל פעילות פסיכיאטרית תהיה מלווה בשווה-ערך: בניקוד ISA, Indice Synthetique d'Activite הערך של מעשה (acte) בניקוד ISA ניתן לשינוי בהתאם לפוליטיקה הטיפולית שמייחלים לפתחה. ככה, ניתן להעניש את אלה שמשלמים בסוג עשייה שרוצים בהעלמם ושממנים אותם לשווא.

הפסיכואנליזה, היות והיא ממוקמת על ידי המדינה בקבוצה של פסיכותרפיות שיכולות להתחרות על בריאות הציבור, לא חומקת מהניסיון להערכה. ההשלכות לגבי הפסיכואנליזה יכולות להיות סותרות, וזה הדבר שמעניין אותנו. ברשימה מסוימת, למשל, זו של היעילות הקלינית, ניתן להוציא את הפסיכואנליזה בשם אי-מדעיותה (רשימת התרפיות המוכרות לצורך החזרת הוצאות על ידי הביטוח הלאומי), ברשימה אחרת (Informe producido por la Direccion de salud mental de la municipalidad de la Ciudad de Buenos-

(Aires) (6) זה בשם הכדאיות החברתית הרופפת שלה, על חשבון פרקטיקות קבוצתיות, שהיא יכולה למצוא את עצמה נדרשת להסברים. בניגוד לכך, כנס של הסכמה (קונסנזוס) על אסטרטגיות בטווח ארוך בפסיכוזות סכיזופרניות, שאורגן על ידי הסוכנות הארצית לפיתוח הערכות רפואיות (ANDEM) מציין ש"אם אפשר לומר בוודאות שהרפוי האנליטי הקלאסי הוא לא בשימוש שיגרת' במוסד, הפסיכותרפיות ברוח הפסיכואנליזה מסתברות כיעילות כשהן מבוצעות בשיתוף עם פסיכיאטר.."(7) ושהן אפילו יותר מתאימות בפאתולוגיות אלה מאשר השיטות הקוגניטיביות.

צריך להוסיף להערכות שונות אלה, את ההערכה-העצמית אליה הגבילו עצמם המוסדות בהם מתבצעת הפסיכותרפיה האנליטית שלעיל. הן בעיקר העשייה של הארצות דוברות השפה האנגלית, אבל בזמן האחרון הגרמנים גם הוסיפו את האבן שלהם לגן זה, שהוא מאד זר לארצות הלאטניות. בחלק הבא נתייחס למחקרים אלה.

ככה, מעבר לשיטה הכמותית, שהאדון יכול תמיד להצטרף על כך שאינה קיימת בפסיכואנליזה ושאותה ינסה לקדם, רואים שה "peer-reviewing", ההערכה על ידי אלה שהם מאותו תחום, תיתן לפסיכואנליזה את מקומה, בתחום פנקסני/חשבונאי זה, במידה שנדע להוכיח את ערכה ויעילותה.

1.2 המצב האוניברסיטאי

ניתן לדבר על ציר נוסף בתופעה של המדינה, האופן בו היא יכולה לאשר או לא, באמצעות המכשיר האוניברסיטאי את התכונות הרצויות לפרקטיקה של הפסיכותרפיה שנהפכו בשנות ה-60, עם הופעת הפסיכואנליזה באוניברסיטה, לאחד משטחי הכיבוש של הפסיכולוגיה האוניברסיטאית שבמשך זמן רב הייתה מרוחקת. לא נשכח שהפסיכולוגיה הקלינית היא תחום די חדש, וככזאת, היא יותר מודאגת מהכבוד שלה ומרגישה תמיד מאוימת. מכאן הנטייה שלה, תמיד להראות את עצמה כשימושית לציבור. רואים הופעה של מחלקות אוניברסיטאיות שתפקידן העיקרי הוא להעריך את הפרקטיקות הפסיכותרפוטיות ובכך להיות בורר סופי לסדרת מצבים שונים בתחום זה.

מחקרים אוניברסיטאיים אלה מתחילים במאמצים שנעשו על ידי קליניקות באוריינטציה פסיכואנליטית, במגמה אוניברסיטאית, כדי להוכיח את תוצאותיהם בתחום של היעילות הקלינית. בעולם שאנו מכנים אנגלו-סקסי, שלושה מרכזים פרטיים וחלוציים פתחו במחקרים בשנות ה-60 וה-70, שהיוו מודלים למחקרים העכשוויים שמתקיימים דרך האוניברסיטאות. שלושה מרכזים אלה הם Menninger Clinic ב-טופאקה (קנזאס) והפרוייקט שלהם על פסיכותרפיה של Borderlines שמתווסף לפרסומי העבודות של Kerenberg ו-Wallerstein (8), התייחסו לכך במקום אחר. יש לשים לב שהקולגות שלנו מ-GRAPP עומדים להשתתף תוך כדי שתוף-פעולה בכנס על פסיכותרפיה של פסיכוזות ב-טופאקה. ובנוסף, ה-Tavistock Clinic בלונדון והמחקרים של David Malan על תוצאותיהם של טיפולים קצרים וממוקדים. לבסוף, Chestnut Lodge ליד מרילנד, שניצגה הידוע ביותר הוא Harold Searles, שרכש די מוקדם אמצעים לניתוח ממוחשב של תיקים עם קידוד של תוצאות. המחקרים שהתנהלו עד שנות ה-80 התמקדו בהערכה של התוצאות ומנקודת המבט של הפסיכואנליזה הם מאכזבים כפליים. אם קובעים בוודאות את ההשפעה של הפסיכותרפיה על הטיפול בסימפטומטולוגיה של הסיווגים הקליניים המגוונים, לא בהכרח מראים את העליונות של התרפיות בהשראה אנליטית על פני האחרות, מצד שני, הם לא מצליחים להוכיח את התקפות של מסגרת המושגים האנליטית. תמיד אפשרי לומר, שגורם המפתח להצלחה אינה התיאוריה, אלא המטפל.

מרכזים אלה ממשיכים, אולם החל בשנות ה-80 אנחנו עדים לתזוזה כפולה. מצד אחד, מתמקדים על ה"תהליך" שפועל ולא על התוצאה. מצד שני, נוספות קליניקות של בתי-חולים אוניברסיטאיים, היכן שהאמצעים להערכה כמותית, שנוצרו מלכתחילה בהיבט של תיקוף, מבוצעים (9). ניתן לצטט את Penn Psychotherapy Research Group מאוניברסיטת פאנסילבניה עם Lester Luborsky שהוא מ-New York Hospital (המרכז הרפואי בקורנל) עם התמיכה של O. Kernberg, אפשר גם לצטט את הקבוצה של Mont Zion

Hospital וזאת שבחוף המערבי שהיא המרכז ללימודי הנירוחות של סאן-פרנסיסקו הנתמכת על ידי הקרן של John D. and Catherine MacArthur. ה-Penn Project מתלהב מההמצאה שכוללת קידוד לא רק של התוצאות אלא גם כיצד כל הטיפול המתפתח מסביב להעברה (טראנספרנס). לשם כך, הם קבעו השמה בכרטיסים של החזרה שבהעברה בעזרת משתנה הנקרא (Core Conflictual Relationship Theme Method). מדובר בהערכה באיזה נקודה התפקיד העיקרי של המטפל והפסיכואנליטיקאי הוא במתן משמעות "כאן ועכשיו" לגרעין המרכזי של ההעברה. (10) קבוצות אחרות, כמו זו של Mont Zion, מקדישות את עצמן לבדיקה השיטתית של מקרה אחד. לא נרתעים בפני כל קושי כדי להשיג את המותרות של ייצוג אובייקטיבי: עורכים 100 פגישות ראשונות בכתב, אחר כך הקלטות, רישומים של האנליסט במהלך הרצף הטיפולי שעורך 453 פגישות. מוסיפים לזה דוגמאות משתנות של פגישות, עם 7 מקבצים של 12 פגישות שנבחרו באופן אקראי במרווחים של 6 חדשים ביניהם וכו'. המטרה היא להראות שהמושג של הדחקה הוא לחלוטין בר-קיימא בניגוד לביקורת של אפיסטמולוגיים מסוימים שזכו להצלחה בארצות הברית. (11). למען זאת, השאיפה מתייחסת לתהליך הפסיכואנליטי לכשעצמו ולא רק הצטלבותו עם הפסיכותרפיה. ההשערה שביסוד הניסיון להצדיק את הלא-מודע הפרוידיאני היא זאת של סובייקט המעמיד במדויק אסטרטגיה לא-מודעת כדי להילחם נגד אמונתיו הפתוגניות.

יש להוסיף למאמצים אמריקאים אלה את ייסודו של מאגר-נתונים באוניברסיטת Ulm, שמנסה לבנות מערכת מומחה הנשענת על קדם-הנחות מתודולוגיות מתוך האינטליגנציה המלאכותית.

נעצור את הרשימה בברכת-שלום למשימות הנועזות של הקולגות שלנו מצפון-אמריקה. הם חושפים שם בבירור את הפרספקטיבה האמפירית שלהם, ולנו רק נותר לאחל להם הצלחה ביזמות ההוכחה שלהם במסגרת זו. למה אנו מתנגדים באופן זה? אנחנו מתנגדים לזה, בכל סעיף וסעיף, מתוך פרספקטיבה ריאליסטית ולא אמפירית. לא מדובר מבחינתנו ברתיעה ביישנית בפני כל אונס שהוא של הייחודיות המתבצע על ידי המידה האוניברסלית, אלא בקביעת הגבולות של פרספקטיבה זאת. אנחנו כמובן מסכימים עם השאיפה להתנתק מהמדידה של תוצאות סימפטומטיות, אולם יש עדיין לעשות מאמץ כדי להתחשב בתוצאות שהפסיכואנליזה משיגה לגבי הפאנטאזמה. אנחנו שמחים לדעת על היעילות של הפסיכואנליזה לגבי הדיכאון, אולם נשאר עדיין מאמץ שחייב להיעשות כדי למדוד את השפעתה על תחושת האשמה הלא-מודעת. אנחנו מברכים על העניין שמגלים ב"תהליך", אבל אנחנו אומרים, שזה לא בדרך הזאת שתופסים את גורל הפאנטאזמה בפסיכואנליזה. שם, היכן שמספרים לנו על ההשלמה שהושגה לבסוף בין הפסיכואנליזה והמחקר הקליני האמפירי על ידי מודל של השערות העומדות לבדיקה, אנחנו אומרים שהפסיכואנליזה היא "חוויה מנטלית" במלוא מובן המילה ובדרך זו בדיוק היא מתגלה תוך כדי ביצועה. השאלה היא זאת: האם זה נכון, כן או לא, שאפשרי לגלות חידוש בתוך פסיכואנליזה בפעולה /ב"אקט"?

כמו תהליכים מתמטיים אינסופיים מסוימים, הפסיכואנליזה קוראת תגר על המדידה והרישום, ותהיה מה שתהיה היכולת של מאגרי המידע. פסיכואנליזה שמגיעה לסימון דורשת הרבה יותר מאשר 453 פגישות. לעולם לא יהיה לנו רישום של זה. אבל בכל זאת אינסופיות זאת יכולה להיות נוכחת, להיות שימושית, זה ההימור שב-מתימות של לאקאן וההימור של הניסיון של ה-"פאס" (passe). בהשוואת התוצאות המושגות על ידי פרוייקטים אוניברסיטאיים אלה עם התוצאות שאנו משיגים על ידי מיקום מנגנון ה-"פאס", נראה לי אפשרי לומר, שהדרך הריאליסטית שהוצעה על ידי לאקאן היא יותר פוריה מהדרך האמפירית שמציע העולם האנגלו-סקסי. עלינו לשכנע בכך את אלה שרוצים להקשיב לנו ולהבין אותנו.

זה בתוך פרספקטיבה זאת שממוקמות בעבורנו הדאגות, שפה ושם עולות, לגבי ההתמחות המשלימה שיש להוסיף לתווית של פסיכולוג. בשטחים נרחבים התווית של פסיכולוג או פסיכיאטר מספיקה (ארגנטינה, ברזיל, וונצואלה), באזורים אחרים מוסיפים את הרישום בארגון-מקצועי, רישום שנשאר רשות (בריטניה, ארצות הברית), במקומות אחרים מוסיפים התמחות כשההכשרה ההתחלתית היא של רופא או פסיכולוג (איטליה). אנחנו יודעים

להסתגל לכיפופים אלה, כפי שהראנו זאת באיטליה, היא הפכה להיות המדינה הראשונה שהכירה ב-instituto (מוסד) שלנו, אבל תוך הדגשה מתמדת של המקוריות של הפסיכואנליזה שאין לה הייעוד שיבלבלו אותה עם הפסיכולוגיה. צריך להיות מסוגלים להשיג לכך הענות, משדות ידע רבים ככל האפשר. שנדע להביע-דעתנו מדוע אנחנו לא יכולים להגביל את עצמנו לבחירה החל מהרפואה או הפסיכולוגיה, "הסמכות-עתיקות", היה אומר לאקאן (15).

2. החברה האזרחית, הגוף והאביזרים שלו

כל חברה מגדירה את הגוף של הסובייקט על ידי האביזרים שהיא נותנת לו, אביזרים משפטיים, טכניים או ארוטיים. זה דרך התימרון של הגוף ושל הגדרתו, של ההתענגות שלגיטימי להפיק ממנו, מה שמכנים המידות (המוסר), והיחסים בין מערכות של קרבה משפחתית וחלוקת התפקידים של שמות האב, אם וילד, שהפסיכואנליזה מובלת לנקוט עמדה בוויכוחים שממריצים את החברה האזרחית. נבחן בזה אחר זה בשלושה תחומים אלה נקודות מסוימות לגביהן אנחנו, בכל כוכב הלכת, מובלים להביע דעה.

2.1 הגוף והגדרתו

זה לא רק האתנולוגיה (במשמעות של אנתרופולוגיה חברתית אנגלית) שממקמת את הגוף אך ורק בהתחשב בסביבתו החברתית וההקשר שלו. זה קודם-כל בדת שהגוף מתארגן בתוך הנאום, ההיסטוריה של התיאולוגיה של ההטבלה לגבי נקודות אלה, היא במיוחד מרתקת (16). אחר כך, אלה הם הפילוסופים של החוק שהיו יכולים להדגיש את הצביון הבדיוני שלובש הגוף מרגע שהוא נתפס אחרת מאשר רק כאורגניזם. במסורת זו יש לזכור את הספר היפה של Ernest Kantorowicz על "שני הגופים של המלך" (17). מפתיע בכל זאת להיווכח לדעת שהחוק החיובי חיכה לשנה זאת של 94 כדי ליצור לראשונה את קובץ החוקים העקביים, שעליהם הצביעו בפרלמנט דמוקרטי.

זה ידוע שזוהי צרפת שמצאה סיכום-ראשון של אוסף המחשבות, לגבי שאלות שהעסיקו את שני הצדדים של האוקיינוס האטלנטי, בכותרות מגוונות. הטכניקות הרפואיות שקובצו-מחדש תחת השם של ביו-טכנולוגיה מתחילות לפגוע מספיק בגוף האנושי בכדי שיהיה שם מספיק חומר שהחוק יצהיר מספר עקרונות לגבי הגוף, המחקרים הגנטיים, התכונות של האדם וגם לגבי מוצא משפחתי במקרים של הפריה מלאכותית. החוק עליו הצביעו לפני פחות מחודש, 23 יוני 1994, מפרט שהכבוד של היצור האנושי מובטח החל מהתחלת החיים, וזאת בכדי למנוע כל תעשייה שהיא של עוברים. הגוף האנושי מוגדר שם ככזה שאין לחללו ושבאופן חוקי אסור למכור או לתת אותו. ככה, שהוא לא יכול להפוך לאובייקט של אף נחלת-אבות. משקיף מסוים יכול היה לציין ש" חוק זה מתנגד בתוקף להתפתחויות העכשוויות והעתידיות של העבודות החדשה שרואה שהדם, הכליות, הקרניות או הלבבות עלולים לתפוס מקום בתחום המסחרי. כיצד אפשר להימנע מלראות בחוקים אלה שהם ביקורת על הליברליזם העיוור, תגובה מוזמנת למשאלה של ז'אק לאקאן שדחף בשנת 1967 את הפסיכואנליזה לכך שישמעו אותה בנקודות אלה. הוא הזהיר במונחים אלה " השאלה היא לדעת האם בגלל העובדה של הבורות לגבי המקום בו הגוף מוחזק על ידי הסובייקט של המדע, אפשר לבוא בשם החוק, לגוף, ולפרוט אותו לפרטים בעבור החליפין" (19). חוקים אלה מוסיפים וקובעים שעצם ההפעלה של פרקטיקת השבחת-גזע, הנוטה לארגון של סלקציה של אנשים, נידונה ל-20 שנות מאסר. ההערה שמופיעה שם היא עדות לכך שלא היה, אם כך, בעצם השימוש במקצוע הרפואי, מספיק בכדי לעמוד בפיתוי של שיפור-הגזע, הנקודה דורשת ציון בכדי להדגיש שמה שעושה מישהו ל-אנליסט לא יכול להסתפק בהיותו רופא "הסמכה עתיקה", שבעבורה לחילוניות, היא עברה כזאת סוציאליזציה שלא יכולה למנוע, לא את השבחת-הגזע ולא את הבידול הפוליטי של היוצא-דופן. (20).

לבסוף, החוק מאשר שוב שההולדה בהפריה מלאכותית "עם שלישי שתורם" לא יכולה בשום אופן להוביל לביסוס של קשרי-יוחסין בין בעל התרומה והילד שנוצר מההפריה, החוק אפילו מגדיר שצריך שאלה הפונים לשם, יתנו את הסכמתם לשופט שמידע אותם לגבי התוצאות של המעשה שלהם מבחינת קשרי-היוחסין. קביעה זו מגדירה דרך צרפתית מקורית, ששונה מהדרך השוודית שמבססת בעבור הסובייקט את הזכות להכיר את מוצאו ולפיכך, ליצור מחדש את הקשר בין התורם וזה שנוצר מכך. זה די מפתיע שיכולים היו להתייעץ בפסיכואנליטיקאים שלגבי זאת חלקם תמכו בדרך השוודית תוך סירוב לכל בדיה, ובכך להודות רק בקשרי-יוחסין ביולוגיים.

עם חוקים אלה, זה בערך גוף-החוקים המומלץ על ידי וועדת Braibant שלגביו הצביעו. דיברנו על זה ב- Ane בזמנו ולא יכולנו שלא לשמוח מכך. גוף-חוקים זה מראה באופן מוחשי עד איזו נקודה זה הגוף כסמלי שמעניק את ה-אחר (21). איננו יכולים אלא לעודד את הקולגות שלנו, להשתתף בכל מקום בדיונים חיוביים שיתקיימו, ולהשמיע שם אזהרות אלה.

2.2 הגוף המאובזר על ידי התפיסה הגנטית של העולם והרפואה הקוסמטית

ההצלחה הכבירה של הביולוגיה, של הגנטיקה ושל הטכניקות שלה, מצמיחה פארדיגמה של הסבר שמתפרשת בהרחבה אל מעבר לתחום ההתמחות שלה. זה מתרחש מהסוציו-ביולוגיה ועד האתיקה הטבעית, תוך מעבר דרך ההסבר הגנטי של האלכוהוליזם, ההומוסקסואליות, האהבה וכד'. לא עובר חודש מבלי שאמצעים של מלחמה אידיאולוגית יכריזו על דו"ח ניצחון החלטי. אני משאיר בצד את נחש-הים של "הגן של סכיזופרניה", אני מציע לקרוא סכום שיצא לא מזמן לגבי השאלה (Synapse, Bio psy 94) כדי לראות שהתקוות להתאמה נאיבית בין מחלת-נפש/פגם גנטי, מתפוגגים. זאת הגנטיקה בעצמה שממסה את החזיונות של הגנטיקה. הפסיכואנליזה מתנגדת לתפיסה גנטית זו של העולם. בקריאת הספרות האחרונה (Pour la Science juillet 94): זה לא רק הפסיכואנליטיים שכוועסים. יחד עמם, גם גנטיקאים מסוימים ורופאים אחרים מהמדעים ההומניסטיים, הפסיכואנליטיקאים נלחמים נגד נגזרת המביאה לסכנת השבחת-גזע ושיותר מתמיד נפסלת/מוסגרת על ידי הוועדה לביו-אתיקה. התפקיד שלהם הוא חשוב, אבל הוא לא מספיק בכדי לחוקק חוקים. הפסיכואנליזה צריכה, שם לראות את הנולד. יחד עם אחרים, היא שומרת על העתיד.

הגוף מוצא את עצמו כמו כן מאובזר בכל מיני צורות. שם שוב, זה קודם כל הכירורגיה שסטתה מההתוויית שהן לחלוטין רפואיות בכדי להסתער על התיקונים הקוסמטיים. הכירורגיה, כלומר הפלסטית מלווה היום את הגבר ואפילו יותר את האישה כמו צל עקשני. מהאף החדש ועד הטראנס-סקסואלי, ההצעה של הכירורגיה הקוסמטית שינתה את הדרישות המתקבלות באופן לגיטימי על ידי המוסדות הרפואיים, ופתחה בכך, שדה חדש. ניתן לומר שהפסיכופרמקולוגיה, במקום הזה צוללת לתהום. זה ככה ללא ספק שיש להבין את הוויכוחים שליוו את פירסום הספר של Peter Kramer "להקשיב לפרוזאק" (22). מעבר לביקורות של אנשי-המקצוע שפוסלים, כמובן, תפיסה זו של תחליף, הוויכוח האמיתי הוא זה של פסיכיאטריה-קוסמטית והשימוש בפסיכוטרופיים לא כתרופה לא-חוקית או כתירוץ להלחם נגד חרדה-קיומית, אלא פשוט כדי לתקן מה שהסובייקט מעריך כאי-צדק של הטבע. צורה חדשה של פלפול מופיעה, והיא מרתקת. צריך להתייעץ עם הפסיכואנליטיקאים לגבי נקודות אלה מעבר לתרומות שהושגו בתחום של ההתמכרויות לסמים-משכרים. אני מכון בנקודות אלה אל התרומות של GRETA (צרפת) ושל הקבוצה TYA (בואנוס-איירס) וגם אל הימים שבקרוב יתקיימו.

2.3 מצב של משפחתיות דלירנטית

ביטוי זה בו השתמש לאקאן בהצעה שלו מה- 9 לאוקטובר 67 לגבי הפסיכואנליזה של ה- אקול נראה שמגדירה היטב זרם עמוק במחשבה. אנחנו עדים לתגובה חזקה נגד התנועות

לשחרור מכל קשר משפחתי של התקופה הקודמת. האוטופיה האנטי-משפחתית, הרצון ביחסים ללא דיכוי של שנות ה-60, יצרו את הפסולת שלהם: שעמום ועצבות (23). ובטוח שתקופה זו גם הראתה את הבלתי-ניתן-לצמצום של המשפחה, שלאקאן יכול היה למקם. לכן, לפסיכואנליזה אין שום צורך ללוות את השפל האידיאולוגי ואת ריבוי הספרות שזה יוצר, במיוחד בארצות דוברות אנגלית היכן ש"ערכי המשפחה" חוזרים לקבל כבוד. לפעמים זה גם יכול להצדיק את הדרישה ליותר הגנה חברתית עבור חופשת-הורים, כלומר אם העניין הוא הכרחי (24). בארצות הדוברות לטינית ניתן להיווכח באותה תנועה, המוצדקת בצורה שונה. מדובר בהגנה על הגבר או עדיף על האב. הפסיכואנליטיקאי מוזמן לשם בחפץ-לב בכדי לתמוך בזן-מוכחד זה, במיוחד אם הוא לאקאניאני. המצב למעשה השתנה. לאחר מלחמת העולם השנייה, היו אלה האימהות שבהן נקראו הפסיכואנליטיקאים לתמוך, מאחר ו-Bowlby בדו"ח מפורסם לארגון הבריאות העולמי, תרם לשכנוע שהסיבה למחלות נפש הם קשיים בקשר עם האימא. זאת הייתה ההצדקה ליצירת מוסדות של הדרכה לטיפול בפעוטות. מלאני קליין הלכה בכיוון של תקווה זאת בהכרזה על מניעת הנוירוזות על ידי ההכללה של תשומת-הלב האנליטית המרוכזת באם. אנחנו יכולים לומר שאנו נוכחים בכך שבכל מקום יש ירידה בציפיות המיוחסות לסוג זה של מוסדות. אי-האפשרות של הערכת השיפור של ההיבט המונע, גורם לכך שהאדון המודרני כבר לא מאמין בחשיבות האימהות כמגינות על בריאות-הנפש. הוא יותר מאמין בהרחבת זכויות-הילד, בכדי להגביל את ההתעללות של אמהותיהם הנוראות. זה בערוץ זה שהם חושבים לכוון את הסמכות ההורית הטובה והוותיקה, או לפחות להפסיק להרוס את חומותיה כדי שיהיה שם, בעל-ברית. מדוע לקרוא לעזרתנו בשביל תמרונים אלה? הפסיכואנליטיקאים אינם שם בכדי להציל את האב אלא בשביל להוביל את השם שלו, לתוך השיקולים המדעיים. זה חסר-תועלת בעבורנו להתגייס לצד של הנאומים הדתיים בכדי לדרוש "זכות לאב", במשפחה ובהולדות. כמו שהתערבות הפסיכואנליטית יסודה באי-צמצום האיווי הנשי להולדה, באותו אופן שאלת האב חייבת להיות מופרדת מכך. מדובר פה על שאלה טראנס-ביולוגית. האב הוא זה שאחראי לצריכה/הגשמה של האיווי. זה בגלל זה, שלאקאן עורר את הפסיכואנליטיקאים לקחת-בחשבון את אדיפוס, לא רק בתיבי, אלא בקולנוס והפורענות הסופית שלו. אין חוק אוניברסלי של האב מפני שאין חוק של האהבה. מה שהיה אב בעבור ילד, נקבע אחד-אחד. הפסיכואנליטיקאי דורש את הזכות לבחון זאת, ללא הפקק של שום נאום ממוסד. המהות של האב חייבת להיות מוחזקת ריקה כדי שאפשר יהיה להביט בפני מה שהוא מהווה, אחד-אחד. הלוגיקה של נקודה זו מוכרת לנו, בכל זאת צריך להביע אותה.

3. הפסיכואנליזה והדרך שלה להוכיח

3.1 הוכחה על ידי האיווי

בעבור האוריינטציה הפסיכואנליטית המוגדרת על ידי פרויד, יש בחלומות לגבי השיבה לסדר ולשלום של משפחות, סתירה יסודית: ציביליזציה ודחף אינם בניגוד פשוט, כמו שהאינסטינקט מתנגד לביות שלו. שום דבר מזה אצל האדם, אלא חילוף/סירוס יותר דק/חד שבו הדחף הוא זה אשר מזין את הציביליזציה ואת דרישות הוויתור שלה, תוך מציאה על ידי כך סיפוק הרבה יותר סודי. הקושי לא נובע מדרישות המנוגדות לדחף, אלא מהעובדה שבדרישות אלה עצמן, הסיפוק של האני-העליון נוכח. הוא נוכח ובפרט כשהדרישה לטוהר-מידות היא עריצה, קיצונית ופוריטנית. זה כך שהדחף עצמו תורם לאותה ציביליזציה, ושזה עוזר לייסד בתקיפות את הקטלוג ההכרחי, הבלתי-עקבי והבלתי-שלם, של המחויבויות החוקיות והמוסריות שלא ניתן להגשימם בשלמות. פרויד מגלה שם את ההיפוך של דמות התקופה: אפילו בשעה שמתמסד הרצון האוניברסלי של הציביליזציה המוכנה להכליל בהיסטוריה המשותפת את כל הדמויות של האחר, כל אלה שבעבר נדחו כברברים. זה בציביליזציה שהשתכנה הברבריות, כל הזוועה הדחפית הנחשפת בדחף המוות. (25). היא מגיעה לפעולה בלב של מה שנחלם מחוץ לתחום-הפגיעה, ומוקדשת לאידיאל מסדר-חברתי

אוניברסלי. הפסיכואנליטיקאי תופס שזה לשווא לרצות לוותר על הדחפים, כמו שזה נאיבי לרצות להמליץ על שיבה אל הטוב-הטבעי-הדחפי, מאחר והדחף הוא רע. אחדים יכולים היו להאמין שניתן לסלק מבוי-סתום זה של הפסיכואנליטיקאי בכך שיתבעו ממנו פה-אחד להודות באי-המספיקות של ההתענגות בעולם זה וגם להיאבק בעד הרפיה של הדיכוי החינוכי-חברתי. השאלה האמיתית שהופנתה אל פרויד הייתה זאת שהתייחסה לצייתנות הבלתי-אפשרית לנורמה החברתית. לא מדובר בפשוט לרצות חברה פחות "מדכאת", ובאימוץ עמדה אנטי-חינוכית, אלא במתן האמצעים לדעת לזהות את הטירוף שבנורמה אחת/נתונה.

המבואות-הסתומים של האיווי שרץ בין הנורמות קיימים במידה שהם כוללים מבואות-סתומים אלה, וזה יותר על ידי החמרתם שהסובייקט יכול להתמודד אתם, מאשר על ידי הרצון לכובשם. הקושי, יסודו אינו בחסר, אלא יותר בעודף סותם של התענגות מבויישת, שלא מגיעה למצב שהיא מתגלה. הבעיה האתית ממוקמת אם כך, לא בין וויתור לבין סיפוק, שהוא תמיד במפגש, אלא עם הצד הרע של העניין. יותר מדובר על לדעת איזה איווי מסופק שם: האם זה איווי מבוייש או איווי האחראי לתוצאותיו? ההבדל בין המוסר של נאום האדון, זה של הציביליזציה, במובן של פרויד, והאיווי של הפסיכואנליטיקאי, הוא כזה שמהצד של האדון, "רומזים שיכול להיות שם ידע על איך להתנהג (savoir-vivre) (26), ואילו מהצד של הפסיכואנליזה, מוקיעים את אלה שמעסיקים את עצמם בלהעמיס על האחרים את "בושת החיים" (la honte de vivre). מדובר על לכוון מחדש, בדיוק בנקודה זו, את האיווי שמחיה ולא לדחוף לזה עמו הסובייקט מזדהה בהתענגות השוכנת בתחום של האשמה.

3.2 אתם לא מדע

החדשות הפסיכואנליטיות הרעות התקבלו, מאז לידתה, באופן בעייתי. ממאבק תמידי בה, היא מסיימת ברכישת זכות-קיום, כשהכבוד שניתן לתקופה הגדולה של פרויד, מעיד על כך. במותו, המצב נשאר בכל זאת מבולבל, האמת שלה נשארה תמיד מודחקת והסתמכה על דברי אדון שהתקבלו בקלות רבה מדי, לדעתו של Popper הטוען, שהאמת הזו לא הייתה כפופה לעקרון ההפרכה. בכדי למקם את העמדה של הלא-מודע בשדה של התרבות של זמננו, אין כמו להתחיל בצורות חדשות של התקפה אותן היא מאפשרת. לא עובר חודש, אפילו שבוע, מבלי שעיתונאי, איש אוניברסיטה או מדען, במיוחד בארצות דוברות אנגלית, יפרסם משהו על הנושא: עובדות שנודעו לאחרונה, שמאפשרות לבקר את פרויד. זה החל ממסמך שפורסם בנובמבר 93 ב-New York Review of Books, וכלה בזה, האחרון, של Sunday Times תוך מעבר על Time Magazin שהקדיש את נושא-השער שלו לשאלה מזוייפת שהסתירה באופן גרוע, משאלה: "פרויד, האם הוא מת?". ההצלחה של שערורייה-יזומה מחפשת בדרך כלל לתמוך בקידום של ספר, שנכתב על ידי אחד המבקרים האופנתיים. הארצות דוברות האנגלית, אינן היחידות שמכירות תופעה זאת. בארצות הלאטוניות של דרום-אמריקה, הפרסומים הצפון-אמריקאיים הם באופן כללי, די מהר נלקחים ומאומצים לתנאים ההיסטוריים ולמצב ההפצה של הפסיכואנליזה במדינות. ארגנטינה, ברזיל, קולומביה, וונצואלה, בכדי רק לומר, שבמדינות אלה מכירים בעיתונות הכללית או בזאת של מדע-עממי, את אותם המאבקים האידיאולוגיים. למדינות הלאטוניות של אירופה יש גם השתקפות של כל אלה, במידה שהעיתונות נעשית יותר ויותר בינלאומית וריכוזית. במובן מסוים התקפות אלה הן אלה שהיו מאז ומתמיד: הפסיכואנליזה אינה מדע במובן של המדע, כמו הפיזיקה המתמטית. למעשה, הפסאודו-חדשנות של ביקורות אלה נסמכות לעיתים קרובות על נושאים אופנתיים מהביקורת של הפרקטיקות המדעיות לכשעצמן. השילוב ההולך ומתחזק בין המדעים לבין הטכניקות מסית כעת את הביקורת המדעית לרמה של מלחמה מסחרית. קידמת הבמה של הסוציולוגיה של המדעים תפוסה בזיוף של נתונים ניסויים בתחומים שונים של מחקר. זה במיוחד בביולוגיה, היכן שהפנטז הוא מיד המפתח והיכן שהסכומים של המשחק מיד מרקיעים-שחקים, שהמאבק הכי סוער. העולם עקב בעניין אחר התפתחות הפולמוס בין מכון פאסטר לבין הממשל האמריקאי לגבי בידודו של וירוס האיידס. סיפור זה לימד על אחרים, התחרות על מענקי-מחקר היא כזאת, שמספר קבוצות

מחקר מכובדות ויעילות יכלו להיגרר לייפוי-התוצאות בכדי לקבל את הפרס הגדול. גם בפזיקה הטהורה עצמה, לא חסרות בעיות והן לא רק אלה של "היתוך קר".

גל מתמיה זה מסגיר את החלום של האפיסטמולוג –האמפירי-התמיים. בהתעלם מהמורכבות של ה"ניסוי המחשבתי" של גלילאו, לבסוף ניתן לתת דין וחשבון לגבי היתרונות של האינדוקציה החל בניסיונות צנועים. עמדנו בפני גל של מאמרים או עבודות המוקיעות את הממצאים שתוקנו במכוון לגבי התצפיות של גלילאו, דבר שמתקשה להיספג-מחדש באמפיריציזם, וששם מזמין לצניעות-ניסויית במדעים ההומניים. תזכורת לגבי הקריאה של ניטצ'ה היא ללא ספק נחוצה. צריך באופן מיידי לתרגם את הצניעות הניסויית למיליארדים מסובסדים שהיא מייצגת, בקשה לגמרי לגיטימית ושפועלת כמובן למען הטוב.

היבטים אלה רק מדגישים את האופי האוטופי של הקהילה המדעית של Karl Popper. לא מדובר רק על קהילה המקדישה עצמה לאמת, ומבודדת מכל הנאומים. מדובר ביחסים שהם תמיד ספציפיים עם האדון. בעניינים אחרונים אלה, מדובר ביחסים עם האדון הדמוקרטי ועם השוק, אבל אף אחד לא שכח בגלל זה את היחסים המאוד מוזרים של המדע עם הנאציזם (בעיית W. Heisenberg) או גם עם העריץ סטאלין (השימושים בניגוד: מדע בורגני/ מדע פרולטרי). המדען הוא לעולם לא בלי יחסים עם אדון שהוא רוצה לפתותו, והבעיה שעולה אינה פשוט סוציולוגית או מוסרית, אלא אפיסטמולוגית. כפי ש-A. Koyre טען תמיד בתקיפות, המדע חייב להילקח בחשבון יחד עם עוד נאומים המתרחשים ברגע נתון. זה החל מתשומת-לב גלובלית זאת, שמופצים חתכים ושברים.

התוצאה של החדשנות שבביקורות אחרונות אלה המוצגת או מועלית בתיקים של העיתונות האנגלו-סקסית או בעבודות, נמצאת ביישום של הדאגות מהפרקטיקה המדעית, כלפי הפרקטיקה הפרוידיאנית. מציינים את הכשל של הפרוטוקולים-ניסויים ברורים, החוסר בהערכה, העיוות הרומנטי שמאפשר הדגשה של ההטבות התירופויטיות, העובדה של הפקת לקחים לגבי הנפש (psyche) של גברים וילדים על בסיס נירוזות נשיות, העיוות של ממצאים וכד'. בעצם, מדובר תמיד בחיקוי של חקירה של NIH (National Institute of Health), תוך הוכחה שפרויד לא היה מעבדה רצינית. הנקודה היחידה היא שפרויד אף פעם לא התיימר לתואר זה. להיפך, החל מהפוזיטיביזם הראשוני שלו, הוא החזיק שאלה אחת פתוחה, שלאקאן ניסח אותה מחדש ככה: מה יהיה מדע שיכלול את הפסיכואנליזה? ולשאלה זו מגיע שתישאר ככה, חוברת ה-Time Magazin שהודיעה על מותו של פרויד, היא עדות בלתי-רצונית לכך. כלול בסוף התיק על פרויד, חקירה מדאיגה. ראו שם עד כמה זה בלתי-אפשרי להתמצא באמונה לגבי הפיתוי הפנטזמטי עם מה ששימש מצפן יחיד בלבד, וכלומר התיאוריה התמימה של שיבת המודחק תחת היפנוזה וכן עורך-דין כדי להתעקש על אמונה זאת.

בעצם מה שרקמת המקלעת שקושרת – מדינה, חברה אזרחית ופסיכואנליזה – מעלה, זה את התפר הבלתי-אפשרי של ההתענגות על ידי הסובייקט של המדע. סימפטום אחד הוא החזרה המחודשת לקריאה לכיוון/מובן חדש שצריך לבוא לייצב את האמונה בסדר-החברתי. בארצות הברית המכירה בחזרה לסדר-חברתי, יש מצד אחד את הקריאה של הגברת קלינטון, ומאידך ישנם התעיות של ה-New age. המדינות הלאטניות של יבשת זו, מכירים את ההתפתחות של תנועות דתיות קיצוניות ומגוונות. אירופה מכירה את החבילה שלה, מאז ההתקוממות של האפיפורות נגד המודרניות ועד התקוות האורתודוקסיות באזורים שקודם היו רוסיה, מבלי להחשיב מלחמות אתניות-דתיות רבות. המחזה של העולם מוביל לקביעה נוראה: יצטרכו יותר מאשר ביטול הפסיכואנליזה כ"תאוריה ללא עובדות" כפי שציין M. Macmillan, פרופסור מאוניברסיטת Monash במלבורן (אוסטרליה), בכדי לחנוק את האמת שהיא מנסחת.

4. מסקנות

כפי שההוראה של ז'אק לאקאן חזתה מראש, השדה הפרוידיאני קיים יותר מתמיד, וזאת ככל שהמדע מופץ וככל שמוכחדות ה"הסמכויות-הוותיקות". הסובייקט יותר מתמיד נבוך מההתענגות שלו. הכיבוש-מחדש של שדה זה הוא מוסדי ותיאורטי. המפגש שלנו פיתח שני

היבטים אלה בו-זמנית, תוך פניה לכל האנליטיקאים, מעבר למחסומים מזויפים. אנחנו יודעים את התשובות של IPA לשאלות של זמננו. יש שתי דרכים: הדרך הלאטינית שכרגע מיוצגת על ידי נשיאה הארגנטיני H. Etchegoyen. והדרך הצפון-אמריקאית, שאותה ייצג הנשיא העתידי O. Kernberg, כך אומרים. הדרך האחת, כוללת הצגה של לאקאן בעבור ה-aggiornamento התיאורטי שלו, מבלי לגעת בתקנים מעשיים (בסטנדרטים של הפרקטיקה), השניה, מתבססת על התבלטות במדע, על ידי הדרך האמפירית כדי למצוא שוב פרסטיז'ה של מלומד. שתי תשובות אלה הן מבו-סתום. מוטל-עלינו להראות. המחשבה המדעית של זמננו היא חצויה. אחדים רואים את עצמם שבים באמצעות ה"סיבוב הלינגוויסטי" של Frege (W.V.O. Quine) בכיוון של אמפיריציזם חדש, אחרים מבטלים פרספקטיבה זאת, ומתחננים לריאליזם (D. Davidson). בתוך פרצה זאת, שמעידה על השאיפה ליותר מגע עם הממשי, עלינו להכיר שהכיבוש האמיתי של השדה הפרוידיאני מושג על הממשי של החרדה. זה בזלזול שהפסיכולוגים האוניברסיטאיים, יכולים לדבר על הפסיכואנליזה כמו על Folk-Psychology. בוודאי שאנו לא מסתפקים בסטאטוס תיאורטי זה, אבל אנחנו שמחים תמיד לשים לב שההוכחה של ההשפעה של הכשל הפרוידיאני (freudien slip) היא בכך שכולם מודים בו, וזה תמיד עדיף על השחצנות שמובילה אותו לסתם טעות. הסובייקט המודרני ממשיך לאהוב את הפסיכואנליזה, שנדע להיות ברמה שלה ושנחנו נקיים את "להוציא בלי לספור/לעשות-חשבון" לפי הביטוי היפה של ז'אק לאקאן.

ביבליוגרפיה (להוסיף)